

Riksdagens protokoll

2006/07:122

Fredagen den 8 juni

Kl. 09.00 – 10.23

Protokoll
2006/07:122

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 1 juni.

2 § Beslut om motionsrätt på skrivelse

Skrivelse

2006/07:130 Redovisning av AP-fondernas verksamhet 2002–2006

Kammaren biföll talmannens förslag att motioner fick väckas på denna skrivelse.

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:563

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:563 Hedersrelaterat våld mot barn
av Désirée Pethrus Engström (kd)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 12 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är resor.

Stockholm den 24 maj 2007

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Prot. 2006/07:122
8 juni

Interpellation 2006/07:564

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:564 Avrättning av barn
av Désirée Pethrus Engström (kd)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 12 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är resor.

Stockholm den 24 maj 2007

Utrikesdepartementet

Carl Bildt

Interpellation 2006/07:627

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:627 Mål och verksamhet för nya Riksutställningar på Gotland

av Anne Ludvigsson (s)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 18 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är p.g.a. resa.

Stockholm den 31 maj 2007

Kulturdepartementet

Lena Adelsohn Liljeroth

Interpellation 2006/07:629

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:629 Den uppdragsarkeologiska verksamheten
av Göran Persson i Simrishamn (s)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 18 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är p.g.a. resa.

Stockholm den 31 maj 2007

Kulturdepartementet

Lena Adelsohn Liljeroth

Interpellation 2006/07:630

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:630 Ökad risk för hot och våld mot arbetsförmedlare

av Luciano Astudillo (s)

Interpellationen kommer att besvaras torsdagen den 21 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 31 maj 2007

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Catharina Nordlander

Tf. rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:632 Arbetssökande med funktionshinder
av Jasenko Omanovic (s)

Interpellationen kommer att besvaras torsdagen den 21 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 31 maj 2007

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Catharina Nordlander

Tf. rättschef

Interpellation 2006/07:635

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:635 Arbetarrörelsens kulturarv

av Gunilla Carlsson i Hisings Backa (s)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 18 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är p.g.a. resa.

Stockholm den 31 maj 2007

Kulturdepartementet

Lena Adelson Liljeroth

Interpellation 2006/07:637

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:637 Kulturaktion 07

av Nikos Papadopoulos (s)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 18 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är p.g.a. resa.

Stockholm den 31 maj 2007

Kulturdepartementet

Lena Adelson Liljeroth

Interpellation 2006/07:638

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:638 Film på bio i hela landet

av Leif Pettersson (s)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 18 juni 2007.

Skälet till dröjsmålet är p.g.a. resa.

Stockholm den 31 maj 2007

Kulturdepartementet

Lena Adelson Liljeroth

4 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Andre vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2006/07:FPM89 Direktiv om personbilsbeskattning KOM(2005)261 till skatteutskottet

2006/07:FPM90 Meddelande om en europeisk rymdpolitik KOM(2007)212 till näringsutskottet

*Statens ansvar för
vissa betaltjänster
m.m.*

5 § Statens ansvar för vissa betaltjänster m.m.

Föredrogs
trafikutskottets betänkande 2006/07:TU16
Statens ansvar för vissa betaltjänster m.m. (prop. 2006/07:55).

Anf. 1 CHRISTER WINBÄCK (fp):

Fru talman! Vi ska i dag debattera statens ansvar för betaltjänster och upphävande av lagen om grundläggande kassaservice.

Kassaservicen som den ser ut i dag härrör från en tid då betalningsmönster och kontanthantering baserades på manuella tjänster hos Posten eller hos bankerna. Posten har tillhandahållit kassaservice parallellt med postservicen under många decennier och kassatjänster har haft en framträdande roll inom dess verksamhet.

År 1999 beslutade Postens styrelse att företaget skulle upphöra med finansiella tjänster och sålde därefter Postgirot. För att garantera ett grundutbud av manuella betaltjänster i hela landet ansåg den dåvarande regeringen att Posten även i fortsättningen skulle tillhandahålla en rikstäckande kassaservice.

Fru talman! I dag är behovet annorlunda. Post- och telestyrelsens, PTS, undersökningar visar att en övervägande majoritet av befolkningen aldrig betalar räkningar eller tar ut kontanter hos Svensk Kassaservice. Med stöd av dessa undersökningar har PTS bedömt att andelen av den vuxna befolkningen som använder Svensk Kassaservice för att betala räkningar och ta ut kontanter sannolikt ligger mellan 1 och 2 procent. En majoritet av befolkningen använder följaktligen aldrig eller sällan kassaservicetjänster.

Sedan millennieskiftet har transaktionsvolymen hos Svensk Kassaservice minskat med 65 procent. Verksamheten bedrivs i dag i olika serviceformer såsom kontor i egen eller i partnerregi och genom lantbrevbärare.

Under perioden januari–oktober 2006 stängde Svensk Kassaservice 138 fasta serviceställen och avvecklade 15 uppdragstagare. Enligt bolagets policy för stängning av kontor har i de fall bankalternativ saknas på orten ett nedlagt kontor ersatts av serviceformen beställd kassaservice som innebär att boende kan ringa och beställa kassaservice hem till bostaden från en av Postens lantbrevbärare. Övergången från serviceformen fast kontor till beställd kassaservice har generellt sett lett till minskade transaktionsvolymen i det aktuella området.

I föreliggande betänkande behandlas regeringens proposition 2006/07:55 *Statens ansvar för vissa betaltjänster* om upphävande av lagen om grundläggande kassaservice.

Fem motioner har väckts med anledning av propositionen och tre motioner om olika post- och betaltjänstfrågor väcktes under allmänna motionstiden hösten 2006. Nio reservationer har fogats till betänkandet.

Med detta överlämnas betänkandet till kammaren inför dagens debatt.

*Statens ansvar för
vissa betaltjänster
m.m.*

Anf. 2 DÉsirÉE LILJEVALL (s):

Fru talman! 33 år. Så länge har Eira på Svensk Kassaservice i Kalmar varit anställd på Posten. 1974 var Eira 22 år gammal. För henne var jobbet på Posten både stort och tryggt.

Eiras kollega Kerstin tillhör också Postens veteraner. Hon började redan i början av 60-talet och kan i dag räkna in 46 arbetsår på Posten. Man kan utan omsvep säga att med så långa anställningar har de vikt sina liv åt Posten. Ni vet vad man brukar säga: Statens kaka är liten men säker. Nästa år läggs Svensk Kassaservice ned. Kerstin går i pension, och Eira står utan jobb.

Fru talman! Bara för ett tiotal år sedan betalade många svenskar sina räkningar på bankerna eller på Posten, och de satte in och tog ut pengar. Hur många har inte som barn sparat på postsparbanksboken där man satte in sin veckopeng eller sin lön och fick ett färggrant klistermärke i boken som tack!

Under många decennier var just kassaservicen en stor del av Postens verksamhet. Sedan fem år tillbaka bedriver Posten sin kassaverksamhet i ett separat nät genom det helägda dotterbolaget Svensk Kassaservice. I takt med teknikens framfart har allt fler gått över till Internets banktjänster för att sköta sina räkenskaper. Svensk Kassaservice har sett en sjunkande efterfrågan de senaste åren. Mängden transaktioner har minskat drastiskt, men det finns några grupper som fortfarande behöver kassatjänster och riskerar att hamna i kläm i och med de förändringar som nu förestår.

Trots den till synes självklara nedläggningen av kassaservicen hopar sig frågetecknen. Hur kommer det att gå för de grupper som inte har någon dator eller för dem som självmant valt att inte använda den elektroniska tekniken? Hur ska det gå för dem som bor i glesbygden och som fortfarande saknar snabb uppkoppling till Internet? Hur ska de gå för de äldre som använder sig av kassaservicen i dag, och hur ska det gå för Eira och Kerstin och deras kolleger på Svensk Kassaservice?

Fru talman! Det är enkelt att avfärda användandet av kontanter som omodernt och förlegat. Vem är så antik att man går och betalar sina räkningar kontant eller går till posten för att hämta och skicka pengar? Det går ju i dag att betala med kontokort i stort sett överallt. Många butiker och restauranger ser helst att kunderna använder sig av kontokort i stället för kontanter. Självt fick jag ett kontokortset i gåva på Arlanda härförliden när jag betalade min panpizza med kort.

Det finns några grupper i samhället som kommer att få uppenbara problem när Svensk Kassaservice lägger ned eller där betaltjänsterna blir begränsade på grund av ointresse från marknaden. Det handlar om de människor som nekas att vara kunder i en bank eller som inte har rätt att få ett eget bankkonto. Dessa särskilda grupper består av människor som

inte har klarat av sina åtaganden och fått sina gamla konton indragna. Hur ska det gå för dem? De behöver ju också ta ut pengar för att till exempel kunna betala sin hyra så att de inte hamnar i onåd igen. Hur ska det gå för missbrukare, hemlösa och de människor som har ett kriminellt förflutet? Bli de ens beviljade kontokort till sina bankkonton? Vi talar också om personer som flyttar till Sverige och får vänta länge på sina konton innan alla siffror i personnumren landat rätt. De här grupperna av människor, fru talman, bör samhällets solidaritet särskilt omfatta.

Även om människors anspråk på Postens tjänster har förändrats under senare år finns det alltså fortfarande behov av betal- och kassaservice. Vi socialdemokrater menar att alla människor ska ha tillgång till en väl fungerande betal- och kassaservice oavsett var i landet man bor eller vem man är. Och märk väl, alla regioner har ännu inte en fullt utbyggd bredbandslösning.

I fråga om hur framtidens grundläggande betaltjänster ska se ut och vem som ska ansvara för att alla har tillgång till dessa skiljer sig uppfattningarna åt. De borgerliga partierna säger kort och gott att marknaden ska sköta det. Vi socialdemokrater däremot anser att staten även i fortsättningen ska ta ansvar för att upprätthålla en väl fungerande betalnings- och kassaservice i hela landet.

Fru talman! Nästa år, när Svensk Kassaservice lägger ned, går Kerstin i pension. Eira däremot vet inte vad som kommer att hända för hennes del. Kommer hon, liksom kollegan i Växjö, att erbjudas ett jobb som postkassörska i Arjeplog, flera, flera mil från man, barn och barnbarn?

De borgerliga partierna talar för lite om Svensk Kassaservices anställda. Det märks om inte annat i dag. På talarlistan finns bara ett borgerligt parti uppsatt. Det är märkligt, tycker jag. Det handlar om drygt 1 500 personer, de flesta kvinnor och det stora flertalet 55-plus. Vi socialdemokrater anser att dessa kvinnor och män på Svensk Kassaservice bör få utbildningsmöjligheter med bra ersättning och både omställnings- och avvecklingsåtgärder som är värda namnet. Vi tycker att staten ska ta sitt ansvar som arbetsgivare när Svensk Kassaservice avvecklas.

Vi talar om människor som har gett hela sitt yrkesverksamma liv åt Posten och varit stolta över sitt yrke. De har arbetat under stressiga förhållanden under alla de neddragningar som varit. Eira och Kerstin vittnar om ständiga utskällningar från kunder som efter kassaservicens avknoppning från moderbolaget Posten inte har förstått att Svensk Kassaservice sysslar med kontanthantering och betalservice och inte säljer frimärken eller har en brevlåda att stoppa breven i utanför.

Fru talman! 33 år är en lång tid, 46 år är ännu längre. Men det är de år som mina två vänner på Svensk Kassaservice i Kalmar har varit i Postens tjänst. De har vikt sina arbetsliv åt Posten.

Det är både rimligt och klokt att de, liksom deras kolleger på Svensk Kassaservice runt om i Sverige, får ersättningar på en sådan nivå att de inte förlorar mer än de redan har gjort. De anställda måste ges en realistisk möjlighet att återgå till arbetslivet efter en omställningsperiod och inte hamna utanför. Staten måste ta sitt fulla arbetsgivaransvar när Svensk Kassaservice läggs ned.

Fru talman! Jag står självfallet bakom alla socialdemokratiska reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall endast till reservation 8.

Anf. 3 PETER PEDERSEN (v):

Fru talman! I morse hann jag säga grattis till min yngste son August som fyller 13 år i dag. Det är alltid trevligt att starta en sådan födelsedag med att få debattera en viktig fråga här i riksdagen.

Förutom att han nu blir tonåring, har slutat sexan och ser fram emot en högstadieperiod med nya utmaningar kan man säga att han och hans generation är att gratulera med tanke på det beslut vi kommer att fatta i dag. Är man 13 år eller några år äldre kan man datorer bra. Man sköter sin kommunikation med många kompisar när det gäller träningstider eller olika aktiviteter man ska delta i genom att gå in på datorn. Allting löses den vägen. Man hittar information och så vidare.

Men det som vi från Vänstern tycker att majoriteten tar lättvindigt på i det här betänkandet, som handlar om att man ska avveckla Svensk Kassaservice, är att man säger att det bara är 1–2 procent i dag som använder sig av den servicen. Jag tycker att jag känner igen det.

Det kan vara 1–2 procent av Sveriges befolkning som inte har tillgång till tv eller andra viktiga samhällstjänster. Om man är tillräckligt långt borta från marknaden och dess krav och möjligheter att skapa och lösa problem kan man säga att 1–2 procent inte är så mycket. Vi har ändå ordnat det för 98 procent.

Från Vänsterns sida tycker vi att det är ett oacceptabelt utgångsläge. Vi säger att alla människor ska ha tillgång till grundläggande samhälls-service, till exempel tillgång till public service, tillgång till post, möjlighet att betala sina räkningar på ett sätt som gör att man inte diskrimineras beroende på att man har uppnått en viss ålder, har ett funktionshinder eller bor på en viss plats i landet.

Från majoritetens sida konstaterar man lättvindigt att Svensk Kassa-service har varit en förlustaffär. Staten har gått in med 400 miljoner kronor per år till Posten, och det har inte gått runt. Nu ska man i stället lösa det via upphandling. Någon ska då ta på sig den här förlustaffären och driva den vidare på ett lönsamt sätt. Det ska bli väldigt intressant att se hur det ska gå till.

I nästa steg säger man att om marknaden inte löser problemen ska staten minsann gå in och fixa det här på ett antal orter. Det är ett par hundra orter som nämns, där man anser att det ska finnas ett statligt ansvar.

Jag hittar dock ingenstans något slags kostnadsberäkning. Vad kommer det i så fall att kosta? Det skulle vara bra om ni kunde förklara det, om det är statens ansvar att fortfarande finnas kvar för att den här betaltjänsten ska finnas tillgänglig runt om i landet. Vad kommer den att kosta då? Det måste ju betyda någonting om staten ska gå in och ta ansvar för den samhällsservice där det inte är intressant för marknaden att upphandla det hela. Jag hittar i alla fall ingen sådan siffra. Jag skulle vara tacksam om någon från majoriteten kunde upplysa mig om det.

Sedan finns det också en väldigt konstig formulering under rubriken Särskilda insatser för vissa grupper. Där konstaterar man, precis som Désirée tog upp, att det finns grupper som helt enkelt inte får ha ett bankkonto i bank, vilket gör att de får problem när de ska ta emot och betala räkningar. Då skriver utskottsmajoriteten så här: ”Även om det inte finns någonting som tyder på att detta skulle vara ett problem.”

Vad menar ni med det? Är det inget problem att människor i Sverige, ett antal procent, inte har tillgång till och inte får bankkonto? Vad är det

för analys som ligger bakom det? Är det bara ett syftningsfel? Jag förstår inte riktigt den meningen, måste jag säga, att det inte skulle vara ett stort problem. Inte för dem som har bankkonto förstås, men för dem som inte har ett bankkonto är det rimligtvis ett problem om man nu har någon typ av transaktioner så att man vill betala eller ta emot pengar. Om Svensk Kassaservice dessutom läggs ned så att man inte kan få ut de pengarna eller betala över disk måste väl det ändå vara ett problem, vilket de till exempel har insett i Finland.

Fru talman! För att inte göra det här för långt ska jag uppehålla mig vid de, och det är många, nio reservationer som Vänsterpartiet står bakom, antingen enskilt eller tillsammans med andra. Jag kommer dock inte att yrka bifall till samtliga, även om jag har god lust. För tids vinnande yrkar jag bifall till reservation 1 som handlar om statens ansvar för grundläggande betaltjänster och reservation 7 som handlar om bankernas kostnadsansvar. Vi tycker att också reservation 8 är mycket viktig, men den har Socialdemokraternas representant redan yrkat bifall till och vi kommer att rösta för den.

När det gäller reservation 1 konstaterar vi att det, som jag sade inledningsvis, är en viktig princip att alla människor runt om i landet ska ha en väl fungerande samhällsservice. Dit hör betal- och kassaservice, betaltjänster eller vad vi nu väljer att kalla det. Vi konstaterar att inte minst för småföretagare runt om i landet eller ideella föreningar med dagskassor som ska lösas in – inte förvaras i penningburken utan sättas in på ett konto – är det en klar fördel om det finns tillgång till betal- och kassaservice. Vi tycker fortfarande att majoriteten är svaret skyldig. Vad innebär det när man lättvindigt säger att staten ska ta ansvar för de ställen där upphandling inte löser problemet? Kan ni förklara mer i detalj hur det går till och vad det kommer att kosta?

Avregleringen och den ordning som nu finns på posten innebär att när folk ska lämna in ett paket, köpa ett frimärke, betala eller hämta ut pengar är de osäkra på vart de ska gå. Ska de gå till den lokala affären eller där de brukar köpa bensin? Snart undrar de var de ska handla bensin, om det är där de brukar köpa korv. Det blir en förvirrad debatt. Man gör numera en massa saker på ställen där man tidigare inte har varit van vid att göra dem. Jag tror att de flesta har lärt sig ungefär vart de ska gå för att göra det ena och andra.

Men detta skapar ständiga problem. Om vi nu dessutom gör en nyordning kommer det att skapa stora problem för ytterligare ett stort antal människor. De måste sätta sig ned och fundera på vart de ska gå för att få en tjänst utförd. Är det en rimlig ordning?

Vi tycker att Posten borde få fortsätta att ha ansvaret och dessutom få full kostnadstäckning för att bedriva en viktig samhällsservice. Det finns en infrastruktur. Det finns synergieffekter. Det sitter en person på ena sidan disken och sköter postverksamheten och en annan person sköter kassaserviceverksamheten. Det borde finnas möjlighet till samordning, som vi brukar prata om i alla andra sammanhang, men här ska det vara en strikt uppdelning. Vänstern är skeptisk till den nyordningen, som vi inte tycker har lett till lyckade resultat.

I reservation 3 tar vi upp att vi inte har något emot att tjänster ska utföras till rimliga priser. Men vi vill lyfta in att det också ska vara rimliga villkor, vilket vi brukar prata om i andra sammanhang. Det gäller till

exempel hur långt ifrån postlådorna ska finnas för att ta emot post. Vi kan ha en diskussion om hur långt som är rimligt. När det gäller Svensk Kassaservice och betaltjänster i framtiden går det inte att bara prata om priser utan vi måste också diskutera tillgänglighet, avstånd och möjlighet till betaltjänster för alla människor i det här landet. Det saknas en hel del i propositionen och betänkandet.

Jag hoppar över reservation 4 och går till reservation 5. Om man trots vår kritik fullföljer nyordningen tycker vi att man inte ska ha Post- och telestyrelsen som upphandlande myndighet utan i stället ska välja Konsumentverket.

I reservation 6 tar vi upp särskilda insatser för vissa grupper. Den socialdemokrat som har varit uppe före mig har också tagit upp den diskussionen. Jag lägger ihop detta med reservation 7 om bankernas kostnadsansvar. Det finns en ordning där man har något slags filosofisk diskussion, nämligen så att det inte är ett problem för dem som inte har bankkonto eftersom det går att lösa på annat sätt. Jag vill ha ett svar på hur det går till.

I Finland finns inte manuell betjäning över disk, men där finns en lag som säger att man är skyldig att tillhandahålla ett bankkonto. Det gör att färre människor behöver ha tillgång till betalning över disk. Det är ett steg i den riktningen. Om vi skulle införa en likartad lagstiftning i Sverige skulle vi åtminstone sätta press på bankerna så att de måste ha synnerligen allvarliga skäl att neka människor att öppna ett konto. Då skulle ett större antal människor kunna sköta sina betalningstjänster via bankerna – som de flesta av oss andra gör – antingen genom att gå in på banken, via Internet eller på annat sätt.

Vi tycker att bankerna har åkt snålskjuts på den befintliga reformen. De har lagt ned kontor på mindre orter. De har kontorslösa banker. De säger att man kan gå till Kassaservice. Faktum är att det är rimligt att bankerna, den finansiella sektorn, på ett betydligt mer omfattande sätt tar ansvar för att det finns en fungerande infrastruktur när det gäller betaltjänster. Varför ska samhället fullt ut ansvara för att det här inte fungerar? Uppenbart har inte banksystemet och finanssektorn gått in med de pengar som krävs för att upprätthålla en ordning som faktiskt även gynnar den finansiella sektorn. Det är alldeles uppenbart att den sektorn gynnas av att det finns en fungerande betaltjänst. Varför är det inte ett större ansvar? Därför yrkar vi bifall till reservation 7.

När det gäller konsekvenserna för sysselsättningen tycker vi att det är rimligt att staten tar det fulla arbetsgivaransvaret och inte bara säger att Posten har avsatt pengar, moderbolaget har avsatt pengar, och att en omställning ska göras. I olika debatter har det sagts att det finns individuella lösningar. Vi tycker inte att det räcker att säga att Posten får det ansvaret. När vi sitter och fattar beslut i Sveriges riksdag är det viktigt att vi markerar att vi är beredda att ta det fulla arbetsgivaransvaret så att det blir en vettig situation för de människor som har jobbat hela sitt liv i en viktig bransch. De ska inte nu ställas inför fullbordat faktum och en otrygg framtid.

Anf. 4 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m):

Fru talman! Jag ber att få ta till orda som representant för samtliga allianspartier. Det är därför det är bara jag som debatterar.

Sedan mitten av 90-talet har diskussioner pågått om hur den grundläggande kassaservicen ska regleras. Det är inte så konstigt med tanke på att nuvarande reglering härrör från en tid då betalningsmönster och kontanthantering var helt annorlunda, från en tid när det var helt självklart att hämta ut sin lön i kontanter på bank eller på post och gå dit igen och betala sina räkningar. Men tiderna har, som sagt, förändrats, och allt fler väljer att inte ha några kontanter alls – nästan – och allt fler väljer att betala varor med kort, räkningar över Internet eller via autogiro. Det här har utretts och utretts under dessa år.

Betalserviceutredningen föreslog 1998 att statens ansvar för kassaservice skulle upphöra. Det föranledde ingen åtgärd av dåvarande regeringen. Post- och kassaserviceutredningen föreslog 2004 att kassaservice-lagen skulle upphävas och att Post- och telestyrelsen skulle få i uppdrag att upphandla de grundläggande betaltjänsterna på orter där det inte var kommersiellt motiverat att tillhandahålla sådana tjänster. Det var ett förslag som, med andra ord, var tämligen snarlikt detta. Dåvarande regeringen genomförde, som bekant, intet av detta heller.

Men det är inte underligt att det här har utretts. PTS, som kontinuerligt gör undersökningar av verksamheten, har konstaterat att mellan åren 2000 och 2006 minskade antalet betaltransaktioner i Postens kassaservice med 65 procent. Svensk Kassaservice, det av Posten AB helägda dotterbolaget som sedan 2002 bedriver verksamheten, räknar med en minskning med ca 15 procent åren framöver. I dag är det 100 000–110 000 personer som använder Svensk Kassaservice för att betala räkningar eller ta ut kontanter någon gång eller alltid.

Kostnaderna för verksamheten, det vill säga statens totala kostnad, anslag samt underskott i Svensk Kassaservice, uppgick år 2003 till 900 miljoner kronor inklusive omstrukturingskostnader. Den årliga ersättningen från staten om 400 miljoner har inte under många år täckt bolagets kostnader för åtagandet om en rikstäckande kassaservice. Rörelseresultatet för bolaget hamnade år 2002 på minus 660 miljoner kronor med en omsättning på 1 181 miljoner kronor. Efter den statliga ersättningen blev rörelseförlusten 260 miljoner kronor, som belastade Postens eget kapital och därmed indirekt staten som ägare av Posten.

Med de sjunkande volymerna i kassaserviceverksamheten, som jag tidigare nämnde, fru talman, har bedömningen gjorts att statens kostnader för att upprätthålla rikstäckande kassaservice enligt nuvarande ordning successivt skulle komma att öka ytterligare om ingen förändring sker. Det är inte underligt att det har utretts, men det är underligt att ingenting har skett. Detta är inte rimligt.

Alliansregeringen föreslår i sin proposition att det politiska målet för de grundläggande betaltjänsterna ska vara: ”Alla i samhället skall ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser.”

Vidare föreslås att det statliga åtagandet endast bör omfatta de orter där behovet av dessa tjänster inte tillgodoses av marknaden och att dessa kan tillhandahållas genom att tjänsterna upphandlas. Upphandlingen bör ske av PTS och länsstyrelserna ges bevakningsansvar och Länsstyrelsen i Dalarna dessutom ett särskilt ansvar för samordning och rapportering till regeringen.

S, v och mp skriver i sin reservation 1 att staten måste ta sitt ”ansvar för att upprätthålla en väl fungerande betalnings- och kassaservice i hela landet”.

Ja, men, fru talman, det är precis detta staten kommer att göra, genom att se till att det politiska målet – grundläggande betaltjänster för alla till rimliga priser – blir tillgodosett genom marknadens försorg och där det inte uppfylls upphandla tjänsterna och dessutom se till att tillsynen fungerar. Att staten måste utföra tjänsterna kan väl ändå inte vara nödvändigt i en tid när det kontinuerligt dyker upp nya och bättre utförare på marknaden. Och statens utförande av dessa tjänster har väl för övrigt inte varit någon lysande idé, sett i backspegeln.

V skriver i sin reservation att Posten AB måste ansvara för att ge alla denna service. Men det är ju det man har haft, och det blev förskräckligt dyrt och inte bra. Man kan samordna med övrig postverksamhet, säger Vänstern. Jojo – det tyckte Posten var en dålig idé redan 2002, när man skilde verksamheterna åt och lade betaltjänsterna i eget dotterbolag.

Vidare tycker Vänstern att det vore bättre att Konsumentverket fick upphandla om man nu ska upphandla. Varför det?

PTS har en stor upphandlingsorganisation med erfarenhet av stora offentliga upphandlingar, bland annat inom området för elektronisk kommunikation, och är enligt vår mening väl lämpad för detta uppdrag. Inom parentes kan nämnas att Konsumentverket i sitt remissyttrande var skeptiskt till upphandling som sådan, och då kan man fundera på lämpligheten i att ge detta verk just detta uppdrag.

När det gäller insatser för vissa grupper är vi inom alliansen väl medvetna om att det kan behövas särskilda insatser för att hjälpa personer som i dag bedöms ha svårigheter att hitta alternativ till Svensk Kassaservice. Vi delar den oro oppositionen framför i sin reservation men menar att det inte finns behov av ytterligare lagstiftning på detta område.

Det finns grupper i samhället som i större utsträckning än andra i dag använder sig av de manuella tjänster över disk som erbjuds av Svensk Kassaservice – en del pensionärer och andra som på grund av hög ålder, sjukdom eller vana har svårt att ändra sitt beteende, en del invandrare, asylsökande och personer som nekas bankkonto med tilläggstjänst.

Flera olika åtgärder behövs för att tillgodose dessa personers behov. Jag ska be att få komma med några, fru talman.

För det första: Regeringen avser att ge Post- och telestyrelsen i uppdrag att, i samband med omställningen, genomföra informations- och utbildningsinsatser för upplysning och förändring av beteende. Trafikutskottet har i sitt betänkande förutsatt att dessa insatser kommer att motsvara de skilda behov som kan komma att uppstå vid en avveckling av Svensk Kassaservice.

För det andra: När det gäller de asylsökande som får dagersättning från Migrationsverket den tid deras ärende behandlas har Migrationsverket länge sökt nya lösningar för utbetalning, då rutinerna med endast ett fåtal utbetalningsdagar i månaden hos Svensk Kassaservice inte fungerat tillfredsställande. Sedan januari 2006 sköts utbetalningarna via Ica med kort och pinkod, och det fungerar alldeles utmärkt.

För det tredje: Personer som nekas bankkonto med tilläggstjänst är, enligt de utredningar som gjorts, endast ett fåtal – icke desto mindre är det angeläget att se till att dessa personers behov också tillgodoses. Att det över huvud taget finns personer som nekas bankkonto med tilläggstjänst kan faktiskt till dels bero på att Svensk Kassaservices tjänster funnits att tillgå och att det då varit lättare att neka.

Utvecklingen av nya betaltjänster inom handeln kommer sannolikt och rimligen att öka just dessa personers tillgång till både mer lättillgängliga och billigare tjänster där det inte finns krav på koppling till bankkonto.

Dessutom, fru talman, har utskottet påpekat att det i det bevakningsuppdrag som länsstyrelserna nu får särskilt bör anges att de ska rapportera i vilken utsträckning möjligheter att utföra grundläggande betaltjänster försvunnit, något som då skulle kunna innebära att staten måste gå in för att säkra tillgången till dessa tjänster.

Om länsstyrelsernas rapportering till regeringen skulle tyda på att det brister i utbudet av grundläggande betaltjänster förutsätter utskottet att regeringen snarast överväger nödvändiga åtgärder.

Utskottet förutsätter vidare att regeringen inom ramen för den så kallade årliga mål- och resultatstyrningen framgent kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt hur målet om grundläggande betaltjänster uppnås i olika delar av landet och för olika grupper i samhället.

När det gäller sysselsättningskonsekvenser för de anställda vid avvecklingen av Svensk Kassaservice skriver s, v och mp i sin reservation 8 följande: "Nödvändiga medel måste ställas till förfogande för att omställning och arbetsvillkor blir rimliga. De anställda måste ges en realistisk möjlighet att kunna återgå till arbetslivet efter en omställningsperiod och inte hamna utanför."

Ja, just det! Det tycker vi också. Och då är det väldigt bra att Posten under flera år gjort omfattande avsättningar för avvecklingskostnader för att kunna erbjuda de anställda vid Svensk Kassaservice skäliga villkor.

Förutom pensionslösningar, fru talman, har Posten ett omställningsprogram som innebär att de anställda uppbär lön under ett antal månader samtidigt med andra stödinsatser.

I den interpellationsdebatt som ägde rum här i kammaren den 27 mars i år, där ledamoten Börje Vestlund, s, frågade vilka åtgärder som kommer att vidtas för att trygga framtiden för de anställda vid Svensk Kassaservice, underströk statsrådet Åsa Torstensson att det är Postens styrelse och ledning som har ansvaret för att bolaget, som arbetsgivare, följer gällande regler och avtal när det gäller åtgärder som påverkar de anställda vid Svensk Kassaservice. Eftersom det är drygt 1 000 anställda, till övervägande del kvinnor med en genomsnittlig ålder på över 55 år, kommer sannolikt både omställnings- och avvecklingsåtgärder att bli aktuella.

Självfallet ställer detta stora krav på god personalpolitik, i detta stora statliga bolag, men med en sådan och klok användning av avsatta resurser bör negativa konsekvenser för de anställda i möjligaste mån kunna undvikas.

Med detta, fru talman, menar jag att jag å alliansens vägnar bemött oppositionens invändningar mot förslaget, och jag yrkar därmed bifall till utskottets förslag och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 5 DÉSIRÉE LILJEVALL (s) replik:

Fru talman! Även om man bor på landet eller driver ett företag i glesbygden ska man ha bra förutsättningar att få en god postservice. Särskilt viktigt är det i de områden där bredbandsutbyggnaden inte är helt genomförd. Så tycker vi socialdemokrater.

Frågan är nu vad Moderaterna tycker. Håller Lisbeth Grönfeldt Bergman med mig om att alla människor ska ha tillgång till en väl fungerande post-, betal- och kassaservice oavsett var i landet de bor?

Anf. 6 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Fru talman! Jag tyckte att jag uttryckte det ganska tydligt att vi verkligen vill se till att detta mål ska uppfyllas, att alla ska ha tillgång över hela landet, oavsett var man bor, om det är långt från tätort, och oavsett vilken grupp man tillhör. Jag trodde att jag hade gjort klart det i det tidigare inlägget.

Man sätter ett mål, och det ska uppfyllas med marknadens medel. Där det inte uppfylls har staten ett ansvar att gå in och upphandla tjänsterna så att alla får det. Med tillsynen ser man till att målet uppfylls. Om man ser några brister får man gå in och åtgärda dem.

Anf. 7 DÉSIRÉE LILJEVALL (s) replik:

Fru talman! Det gläder mig att höra att Lisbeth Grönfeldt Bergman håller med mig om att det är en viktig princip att enskilda och företag i glesbygden har en fungerande postservice.

Det gläder säkert också invånarna i Årböle by i Tierps kommun. De har nämligen talat för döva öron om sin bristfälliga postservice. I Årböle by finns nämligen flera invånare och företag som varje dag, i regn och rusk, i snö och storm, tvingas ta sig flera kilometer för att hämta posten.

De är dessvärre inte ensamma. Enligt Post- och telestyrelsen, som utrett frågan, finns det 6 500 hushåll i Sverige som har över en kilometer till brevlådan. De bor ofta i områden där bredbandsutbyggnaden inte är klar. Utredningen föreslog därför ett maxavstånd på en kilometer mellan bostaden eller företaget och postlådan. Den svenska regeringen har dock valt att negligera rekommendationerna i Post- och telestyrelsens utredning.

Fru talman! Jag vill veta om Lisbeth Grönfeldt Bergman anser det vara förenligt med god service att ha mer än en kilometer från sin bostad eller sitt företag till postlådan eller lådsamlingen.

Anf. 8 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Fru talman! Det är så här med lantbrevbärrutdelningen: 730 000 hushåll berörs av detta. När Post- och telestyrelsen gjorde sin utredning fann man att det då var endast 1 procent som hade mer än 1 000 meter. Det har minskat så att det nu är under 1 procent som har mer än 1 000 meter.

När det gäller dessa personer finns en möjlighet att genom en särskild upphandling från PTS sida få tjänsterna med utdelning av paket, brev och även viss kassatjänst vid dörren. Det omfattar 1 721 hushåll 2006. Då har vi räknat ned det ganska långt.

Därutöver finns det 1 000 kunder som själva betalar för att få servicen till dörren. Det finns dessutom extratjänster för dem som är äldre och funktionshindrade, där Posten går in med tjänster. Det är alltså ytterligt få.

När det gäller de familjer som Désirée Liljevall talar om har Posten fått påskrivet att man måste lösa detta. Såvitt jag vet har detta stora statliga bolag gått in och försökt lösa problemen. Att sätta kilometergränser är ingen lösning, är jag rädd. Tänk om det skulle bli tvärtom – att Posten skulle välja att rationalisera och flytta fler brevlådor bort från husen när 97 procent har dem vid husknuten eller 50 meter bort.

Anf. 9 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Jag skulle gärna vilja att Lisbeth Grönfeldt Bergman redde ut den frågeställning jag hade, det som står på s. 14 i betänkandet, under Särskilda insatser för vissa grupper. Vi konstaterar att det ännu inte finns något som tyder på att det skulle vara ett problem med att man inte har bankkonton. Utskottet anser i likhet med regeringen att det ändå kan finnas risk för att vissa resurssvaga konsumentgrupper kan stängas ute från grundläggande banktjänster.

Om det inte är ett problem, vad finns det då för risk? Det blir ett cirkelresonemang som jag inte begriper. Är det ett problem eller inte att ett antal människor i det här landet inte har möjlighet att ha ett bankkonto för att kunna sköta sina privata affärer, in- och utbetalningar?

När det gäller huruvida PTS eller Konsumentverket ska sköta upphandlingen kom PTS fram till att Konsumentverket skulle vara en lämpligare myndighet, om jag inte minns alldeles fel, vilket framgår av vår reservation 5.

Man säger att man ska lösa problematiken med dem som inte har kommit på den stora fördelen att betala sina räkningar via giro eller Internet genom en informations- och upplysningskampanj. Är det verkligen en trovärdig linje? Uppstår det problem säger man att man ska vidta nödvändiga åtgärder. Vad innebär det?

Vi konstaterar att staten går in med 400 miljoner varje år för att ha en vettig verksamhet. Ni har själva nu läst upp att det inte räcker utan att det blir en förlustaffär. Så säger ni att marknaden ska sköta det. Vi säger att vi tycker att bankerna ska ta ett större kostnadsansvar, vilket ni avvisar.

Då är min fråga: Vilka är marknaden som ska ta ansvaret? Kommer det inte att kosta något för marknaden att sköta detta? Vad kommer det att kosta för staten att ändå upprätthålla ordningen för de 180–200 orter i landet som man tror kan tvingas få stöd av staten för att det ska fungera på ett bra sätt? Var finns den ekonomiska beräkningen för vad det nya systemet kommer att kosta jämfört med det system vi har i dag?

Anf. 10 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Fru talman! Jag börjar med den sista frågan. Den är väldigt enkelt att svara på. Det finns faktiskt en kostnadsberäkning i propositionen, på s. 35. Där står det att Post- och kassautredningen har beräknat den årliga kostnaden för de upphandlade tjänsterna till mellan 200 och 300 miljoner kronor, men med hänsyn till att nya lösningar vuxit fram sedan Post- och kassaserviceutredningen lämnade sitt betänkande 2004 anses behovet av

upphandling i dag inte lika stort som tidigare. Det vill säga att marknaden löser ännu mer på egen hand.

När det gäller bankkontoproblem vill jag säga att även om det är ett ytterligt litet fåtal som nekas bankkonto med tilläggstjänst är inte lösningen att lagstifta om att alla banker ska ge alla personer bankkonto. Man säger att det har gjorts i Finland. Visst, men Finland har i stort sett samma lagstiftning som vi, för man har heller inget krav om en rikstäckande kassaservice. Det hjälper alltså inte.

Det kan naturligtvis finnas personer som ramlar utanför. Men det finns alltid möjligheter, och marknaden erbjuder bättre möjligheter för dessa personer med de nya lösningarna – Ica-, Q 8-, Coopkort och alla möjliga andra typer av kort med pinkod som inte behöver vara knutna till något annat bankkonto. Även om det kan finnas något litet problem är vi övertygade om att detta löser problemen för de allra flesta.

Anf. 11 PETER PEDERSEN (v) replik:

Fru talman! Vi har redan i dag löst problemen för de allra flesta, och vi är nog överens om att det är ungefär 1–2 procent som har behov av kassaservice i vardagen. Vi kan konstatera att de flesta löser det på ett annat sätt. Vi tycker att det är rimligt att samtliga människor här i landet har tillgång till en vettig samhällsservice oavsett om det gäller postutdelning, att kunna betala eller ta emot betalningar, att se på tv, att ha fast telefoni, bredband och så vidare. Det är nonchalant att tala om att det finns människor i marginalen som vi inte vet hur vi ska lösa detta åt, men det kommer nog marknaden att lösa, och om inte marknaden gör det ska vi lösa det ändå.

Jag blir inte särskilt imponerad. Jag vet också att siffran 200–300 miljoner finns. Det blir inte någon enormt kraftig besparing. Man har ju inte räknat med dem som marknaden ska lösa detta åt. Med min kännedom om marknaden tror jag att marknaden har tänkt ta ut någon typ av betalning någonstans. Då är frågan på vilket sätt detta blir mer kostnadseffektivt och samhällsekonomiskt. Eller ska marknaden sköta detta gratis? De pengarna har man inte räknat med.

Vi pratar om upphandling och om de 180–200 orter i landet där marknaden inte ska lösa problemet. Vad kommer det att kosta för att upprätthålla den här tjänsten där marknaden ska lösa problemet? Eller ska vi ha något slags fri service utifrån marknadens perspektiv? Det brukar inte vara så det går till. Någonstans vill marknaden tjäna pengar. Ska vi redovisa hur det ska gå till?

Anf. 12 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik:

Fru talman! Det torde väl inte vara alldeles obekant för Peter Pedersen att marknaden redan i dag tar betalt för sina tjänster, att man tjänar pengar på det och att det går runt. Jag tror att det också fortsättningsvis kommer att vara på det sättet. Man tar betalt för sina tjänster. Det är dock mycket billigare för de enskilda att använda de nya tjänsterna. Vi talar om en årskostnad om mellan 25 och 50 kronor för ett konto på Internet, i stället för en kostnad på mellan 25 och 46 kronor per transaktion. Det är klart att både de enskilda och hela samhället tjänar på detta.

Jag ser samhällsekonomiskt väldigt stor skillnad mellan att gå 900 miljoner back och att betala 200 miljoner i upphandlingskostnader. Där ser jag fortfarande en rätt stor samhällsekonomisk vinst.

Jag tänkte också besvara frågan om PTS och Konsumentverket. Konsumentverket säger att upphandling inte är någon bra idé. Då tycker jag inte att det är någon bra idé att Konsumentverket ska upphandla. Då är det bättre att PTS, som har upphandlingsvana och en stor organisation, gör det.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 14 juni.)

6 § Tävling med hästdjur

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07:MJU16
Tävling med hästdjur (prop. 2006/07:76).

Andre vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 14 juni.)

7 § Ett utvidgat miljöansvar

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07:MJU17
Ett utvidgat miljöansvar (prop. 2006/07:95).

Anf. 13 MARIA ÖSTBERG SVANELIND (s):

Fru talman! Hur lagstiftningen ska se ut när vi vill skydda vår miljö och våra naturresurser från skador är vad dagens debatt ska handla om. Det handlar om skador på skyddade djur och växter, skador på sjöar och vattendrag eller skador på mark och andra naturliga livsmiljöer. Det handlar om hur vi ska skydda den biologiska mångfalden och möta klimatförändringarna. Den biologiska mångfalden är allvarligt hotad också i vårt land.

Miljövårdsrådet konstaterar i sin senaste uppföljning av Sveriges 16 miljö kvalitetsmål att utvecklingen för den biologiska mångfalden trots omfattande insatser de senaste decennierna inte har förbättrats i den omfattning som krävs för att nå nationella och internationella åtaganden. FN:s klimatpanel, IPCC, har under våren kommit med rapporter om allvarliga, av människan orsakade, klimatförändringar som sätter de biologiska systemen under ökad stress.

Upp till 30 procent av alla djur- och växtarter löper ökad risk för utrotning vid relativt låga temperaturhöjningar. Den biologiska mångfalden har mycket stor betydelse för hur vi ska kunna möta klimatförändringarna.

I Skogsstyrelsens tidning Skogseko läste vi i aprilnumret att ny forskning visar att naturmiljöer med bättre bibehållen biologisk mångfald har större förmåga att anpassa sig till klimatförändringarna. Naturmiljöer med bättre bibehållen biologisk mångfald har större förmåga att anpassa sig till klimatförändringarna. Detsamma gäller naturprocesser som människan är beroende av, till exempel pollinering av blommor och grödor eller nedbrytning av ämnen till bakterier i marken.

FN:s Millennium Ecosystem Assessment har visat att människans välbefinnande beror av fungerande ekosystem som ger varor och tjänster som vi ofta tar för givna, till exempel grödor och dricksvatten. Genom att bevara den biologiska mångfalden bland livsmiljöer, arter och genetiska resurser hjälper vi naturen att klara klimatförändringarna. Naturvärden är i dag ingen lyx. När klimatet förändras är den viktigare än någonsin, en investering för oss själva, våra barn och barnbarn. Så stod det i Skogsstyrelsens tidning Skogseko.

Vem bär ansvaret när miljön skadas?

Historien är full av exempel. Låt mig nämna några som ni känner igen: Teckomatorp och BT Kemis gifttunnor, massaindustrins lager på lager av kvicksilverförgiftat slam, kreosot vid impregneringsanläggningar, bly och andra tungmetaller vid nedlagda gruvor.

Det är alltid svårt att göra något i efterhand. Jag tänker på övergivna industritomter och hamnområden. Hur mycket kostade det inte att sanera sjöbotten i Klara sjö från kreosot? Och när det gäller skador på natur och vatten och djur- och växtarter kan det vara omöjligt. Vissa skador är permanenta, och det går inte att återställa.

Tyvär finns det alldeles för många exempel på skrupelfria företag som döljer sin miljöfarliga verksamhet och som inte tar ansvar för att rena sitt utsläpp utan tvärtom söker komma undan billigt och kortsiktigt.

När den som förorenar eller förgiftar vet att den kommer att hållas ansvarig kommer intresset för att vidta miljöfrämjande åtgärder redan vid produktionstillfället att öka. Det är både enklare och billigare att förebygga och att göra det tidigt. Därför måste lagstiftningen vara hård, klar och tydlig och inte ha alltför många begränsningar.

Fru talman! Den här kammardebatten handlar om vem som ansvarar för skador på miljön och om att ta ställning till regeringens proposition om ett utvidgat miljöansvar. Propositionen bygger på den utredning som Miljöansvarsutredningen presenterade förra året. Den hade i uppdrag att föreslå de lagändringar som behövs för att Sverige ska kunna genomföra Europaparlamentets och rådets så kallade miljöansvarsdirektiv.

Miljöansvarsdirektivet är ett minimidirektiv. Det innebär att det är möjligt för Sverige och alla andra medlemsländer att ta ytterligare steg, att helt enkelt införa strängare regler. Miljöansvarsdirektivet är golvet, inte taket.

Det är bra med ett gemensamt europeiskt golv. Det är just så vi socialdemokrater vill se det. Sverige har alltid, före medlemskapet i Europeiska unionen och i samband med medlemskapsförhandlingarna och också som medlem av den europeiska unionen, gått två vägar. Vi har medverkat till att höja golvet och samtidigt utnyttjat möjligheten att gå före. Och det är just på den punkten jag är orolig.

Alltför ofta hör jag regeringen tala om att det är andra, någon annanstans, som ska vidta åtgärder. Undertonen är tydlig. Om de andra inte gör något behöver inte vi heller göra det.

Erfarenheten visar att det är tvärtom, att länder som legat i frontlinjen senare fått med sig andra länder. Ett relativt litet land som Sverige kan påverka. Sverige har just på miljöområdet vågat sticka ut hakan och fatta tuffa beslut för att värna miljön. Och det måste gälla också i dag.

Regeringen föreslår följande i propositionen: Som allvarlig miljöskada, avseende biologisk mångfald, ska endast räknas skador på arter och livsmiljöer som skyddas av EU:s direktiv.

Dessa EU-direktivs tillämplighet på svenska förhållanden har vi nyligen diskuterat och debatterat här i kammaren. Jag tänker kanske framför allt på skyddet av skarven, som vi socialdemokrater gärna hade velat ha bort från EU:s lista över utrotningshotade fåglar.

Miljöansvarsutredningen föreslog att med allvarlig miljöskada ska avses alla skador på biologisk mångfald som i betydande omfattning hindrar eller motverkar att en gynnsam bevarandestatus kan uppnås eller bibehållas för sådana arter och livsmiljöer som skyddas enligt miljöbalken eller föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken. Det är egentligen självklart.

Om bevarandestatusen för livsmiljöer som skyddas enligt miljöbalken skadas är det en allvarlig miljöskada. En sådan skada bör då omfattas av regler för miljöansvar, och det är rimligt att de reglerna anpassas till det som ansetts värt att skyddas här i Sverige.

Fru talman! Jag yrkar bifall till reservationerna 1 och 5.

Anf. 14 BODIL CEBALLOS (mp):

Fru talman! Jag tänkte börja med en liten bakgrundsbeskrivning.

Alla minns vi ett antal stora miljöskandaler i Sverige och i andra länder. Alla minns också förmodligen hur svårt det har varit att få de skyldiga fällda i domstol eller att få dem att betala skadestånd, trots att det i gemene mans ögon varit uppenbart vem som varit boven i dramat och vem som borde betala.

Ett exempel för inte så många år sedan var Bolidens gruva i Coto de Doñana i Spanien där en vall brast och en oerhört giftig smörja vällde ut i en nationalpark och tog död på så gott som allt levande. Men vem var ansvarig? Vem skulle betala förödelsen? Alla tyckte att det var Boliden, men var det i juridisk mening Boliden, eller var det underleverantörerna, eller var det rent av de av kommunen anlitade teknikerna som brustit i sin tillsyn?

Frågan är ännu inte slutligt avgjord. Det av Boliden helägda dotterbolaget gick påpassligt i konkurs, så skadeståndsanspråk på det fungerar inte. Brottmålet lades ned efter fyra år. En skadeståndsprocess pågår nu mot det ingenjörsbolag som anlitats för att rita själva dammen. Frågan är också om de säkerheter som gemenskapslagstiftningen kräver var ställda.

Vem är det då som betalar kalaset? Jo, det är vi skattebetalare, EU:s och Spaniens skattebetalare. Vi betalar i form av EU-stöd för att bygga dammen och sedan i form av stöd för att sanera förödelsen. Boliden klarade sig undan. Och man kan fråga sig: Är det rätt?

För några år sedan träffade jag en chilensk socialistisk riksdagsman på besök i Sverige. Han sökte stöd för att stämma svenska staten för de

gifter Boliden under flera år släppt ut i Atacamaöknen. Han argumenterade för att Sverige åtminstone har ett moraliskt ansvar att ersätta de människor som drabbats av ett svenskt bolag. Jag var då tvungen att berätta för honom att varken Sverige eller Boliden kunde ställas till svars om det inte fanns någon lagstiftning i Chile som reglerade skyddet av miljön eller företagets ansvar. Han menade att ett svenskt bolag moraliskt sett borde följa de regler som gällde i Sverige på miljöområdet vid den tidpunkten.

Och visst är det så! Moraliskt sett är det mycket som borde göras anorlunda, men juridiskt hade han naturligtvis inget fall han kunde vinna.

Tidigare miljöskandaler har lett till att vi i dag har miljöskyddslagstiftning i många länder och i EU. Miljöansvarsdirektivet är ett ytterligare led i att tvinga fram ett större ansvarstagande från potentiella förorenare. Hur ska vi då gå till väga?

Det finns flera sätt. Vi kan välja att införliva direktivet genom att föra in det punkt för punkt i befintlig lagtext. Vi kan också välja att dela upp det i olika lagtexter, som vi gärna gör i det här landet och som sedan gör det extra svårt att hitta i regelverket. Vi kan gå längre än direktivet, eftersom det är minimiregler som gäller, och vi kan välja att skippa vissa delar av direktivet och hoppas att kommissionen inte upptäcker det. Vad gör då regeringen?

Jo, i det här fallet väljer regeringen det sista alternativet. Regeringen hoppas att kommissionen inte upptäcker att vi valt en lightmodell.

Om regeringen, som ju slår sig för bröstet och försöker framstå som miljöns väktare nummer ett, valt lite mer än minimum hade den fastnat för förslaget om ansvarsgenombrott, trots att det inte är Miljöansvarsutredningens förslag.

Den kom i stället fram till en slutsats som utskottet, av hänsyn till näringslivet verkar det som, inte ställt sig bakom. För vem vill investera om man sedan kan ställas till svars för en eventuell miljöskada, som den som inträffade i Spanien på grund av Boliden?

Det jag talar om är en del av direktivet som inte återfinns i utskottets förslag, det vill säga att det krävs en utvidgning av kretsen av ansvariga som omfattar inte bara verksamhetsutövaren utan också den som kontrollerar verksamheten. Regeringen menar att frågan eventuellt finns med ändå i svensk lagstiftning med grund i praxis och att domstolarna ändå ska utgå från direktivet. Men det räcker knappast. EG-domstolen har vid flera tillfällen talat om att praxis inte räcker. Det måste finnas en nationell, uppdaterad lagstiftning.

EG-direktiv är ju direkt tillämpliga i svensk rätt från den dag då de trätt i kraft. Det här direktivet har trätt i kraft, och vi är som vanligt sent ute – dessutom med en halvmesyra. De länder som inte införlivar gemenskapslagstiftning kan tvingas till det av kommissionen, så också Sverige. Därför finns det ingen anledning att utelämna en del av direktivet med hänvisning till att det kan leda till att begreppet verksamhetsutövare i miljöbalken kan bli olika i olika delar av balken. Vore det då inte bättre att se över begreppet verksamhetsutövare och utvidga kretsen generellt så att det blir enhetligt i hela miljöbalken och bättre i överensstämmelse också med andra direktiv?

Vi kan annars välja att göra som utredningen föreslår, det vill säga att utvidga kretsen i just de ärenden som rör allvarlig miljöskada. Det vik-

tiga är att lagen blir tydlig och lätt att tillämpa av enskilda tjänstemän i kommunerna och på länsstyrelserna. De ska inte behöva vänta på en eventuell framtida praxisbildning för att veta vad som gäller. Redan i dag behöver de kunna informera verksamhetsutövare om vad det är som gäller. Att inte införliva den vidgade kretsen, som finns med i direktivet, kan leda till missbedömningar och till att företag inte får rätt information innan de startar sin verksamhet. Jag utgår från att det också är i företagens intresse att faktiskt få veta vad som gäller. Det är lätt att hänvisa till att domstolarna ska avgöra, men faktum är att såväl företag som tillståndsgivare och tillsynsmyndigheter behöver klara spelregler och inte en massa hypoteser om vad som eventuellt gäller.

Att göra som utredningen föreslår, det vill säga att införa att ansvaret omfattar även den som kontrollerar verksamheten i enlighet med direktivet, skulle innebära att direktivet uppfylls. Men regeringen och utskottet väljer att låta bli med hänvisning till företagsklimatet. Jag yrkar bifall till reservation 2 i betänkandet.

Vår miljövänliga regering har också i ett helt annat avseende valt lightvarianten, och det har Maria Östberg Svanellin redan talat en del om. Jag ska bara lägga till några ytterligare frågor. Det handlar ju om skyddet av den biologiska mångfalden. Utskottet är faktiskt väldigt ljudigt i sin skrivning. Man säger att man bara ska skydda det som innefattas i Natura 2000 men att det ändå kan handla om andra arter. Att låta skyddet omfatta områden som inte är Natura 2000 utan bara har sitt vanliga svenska skydd skulle leda till ett mycket svårtillämpbart regelverk, menar utskottet.

Om det är så illa att regeringen har rätt i att skadan behöver äga rum i ett utpekad Natura 2000-område för att kunna kvalificeras som en allvarlig miljöskada i direktivets mening, då är det allvarligt. Jag tycker att det vittnar om en väldig okunskap i regeringen om hur liten yta vi i Sverige har avsatt till Natura 2000-nätverket, hur dessa områden avsätts, hur stora de är etcetera. Ska de inhemska arter som inte finns med i fågel- eller habitatdirektivet bara ha skydd när de befinner sig i Natura 2000-området? Det finns troligen mycket större områden avsatta som naturreservat med mera i Sverige än som är avsatta till Natura 2000. Dessutom rankas de inhemska skydden ofta högre på kommunal nivå och anses utgöra ett starkare skydd. Det är egentligen inte riktigt sant, men tjänstemännen ute i kommunerna tror det. De olika skyddsformerna sammanfaller ibland men långtifrån alltid. Många gånger gränsar de till varandra. En liten del av en å är Natura 2000. Sedan kommer ett naturreservat. Sedan kommer kanske till och med en nationalpark, ett kulturresevat eller något annat. Så de finns nära varandra men alla är inte alltid Natura 2000.

Regeringen gör precis som Maria Östberg Svanellin sagt. Man tar bort begreppet ”gynnsam bevarandestatus”, och det är ett större skydd än regeringens förslag. I stället sägs att det räcker med att man inte i betydande omfattning skadar eller försvårar bevarandet av en art eller dess livsmiljö. Jag instämmer i de reservationer som Maria Östberg Svanellin har tagit upp där.

Anf. 15 CLAES VÄSTERTEG (c):

Fru talman! I dag debatterar vi propositionen *Ett utvidgat miljöansvar*. I propositionen finns, precis som utskottet föreslår i betänkandet, ett antal lagändringar som vi i Sverige ska besluta om för att genomföra det så kallade miljöansvarsdirektivet. Direktivet är en gemenskapslagstiftning för att just hitta en lagstiftning som kan vara tillämplig på hur man hanterar miljöskador. Det är också just det som är en central del i EU:s arbete, att hitta gemensamma lagstiftningar så att vi skapar likvärdiga villkor över hela EU. Men det handlar också om att se till att det blir en minimilagstiftning som länder själva kan anpassa.

Förslagen innebär att bestämmelserna i 10 kap. i miljöbalken om ansvar för miljöskador i form av föroreningskador kompletteras med bestämmelser om ansvar för sådana allvarliga miljöskador som omfattas av direktivet. Ansvaret gäller inte bara allvarliga miljöskador som är orsakade av föroreningar utan även skador som är orsakade av andra störningar. I förslagen preciseras vad som avses med en allvarlig skada på biologisk mångfald samt allvarliga skador på skyddade arter och naturliga livsmiljöer och vilka krav som ställs på avhjälpan av sådana skador.

I propositionen föreslås även lagändringar vad gäller fastighetsägares subsidiära ansvar för föroreningskador. Miljöorganisationer ges rätt att överklaga beslut. Vi föreslår också att miljöbalkens bestämmelser om säkerheter kompletteras så att alla former av säkerheter på den finansiella marknaden ska kunna godtas som åtgärder för att säkerställa ansvaret för de kostnader som kan uppstå vid en miljöskada och de kostnader som finns för återställande. Det föreslås även straffbestämmelser om överträdelser av vissa regler i EG:s förordning om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier, det som vi ofta kallar Reach.

Målsättningen med den här propositionen är att skapa tydliga regler för ansvaret för miljöskador samtidigt som vi kan behålla de regler om efterbehandling av förorenade områden som tillkom när miljöbalken trädde i kraft 1999. Om vi jämför propositionen med den utredning som har föregått arbetet, Miljöansvarsutredningen, kan vi konstatera att Miljöansvarsutredningen föreslog ett något mer komplicerat genomförande av miljöansvarsdirektivet. Utredningens förslag mötte kritik från en mängd remissinstanser, både från myndigheter och från näringslivet. Ambitionen från regeringens sida med det förslag som nu läggs fram är ett tydligt regelverk, ett överskådligt regelverk. Det innebär inte mer långtgående krav än vad som behövs för att genomföra direktivet, men det innebär inte heller, vilket är minst lika angeläget, avsteg från den svenska ambitionen att utifrån våra förhållanden nå ett fullgott miljöskydd. Vi gör inga avsteg i den här propositionen.

Fru talman! På propositionen har det lämnats en följdmotion från Miljöpartiet, en motion som är mycket detaljerad och i mångt och mycket tar utgångspunkt i det förslag som Miljöansvarsutredningen lade fram. Därför vill jag än en gång konstatera att utredningens förslag har mött kritik från en mängd remissinstanser. Det tycker jag att det är oerhört viktigt att man tar med sig i den här diskussionen.

Jag tänkte också kommentera några av reservationerna i betänkandet. Från de tre oppositionspartierna finns en reservation som tar utgångspunkt i den biologiska mångfalden, precis som har berörts i debatten tidigare. Den definition av biologisk mångfald som utskottsmajoriteten och regeringen har föreslagit motsvarar den som görs i miljöansvarsdirektivet. Sedan kommer det att ske vissa preciseringar i den förordning om allvarliga miljöskador som nu bereds inom Regeringskansliet. Dessa preciseringar kommer inte att snäva in miljöbalkens definition av skada på biologisk mångfald.

Att göra som reservanternas föreslår och utforma regler som är inriktade på att främja en förbättring av den biologiska mångfalden har aldrig varit syftet med miljöansvarsdirektivet. Det är centralt att de nya reglerna tar sikte på ansvaret om det skulle inträffa en skada. Reglerna ska inte blandas ihop med regler om vilka krav på förebyggande åtgärder som till exempel kan ställas i samband med tillståndsvillkor. Det som reservanternas föreslår kan leda till oklarheter i lagstiftningen.

I reservation 2 vill Miljöpartiet se en regel om ansvarsgenombrott. En sådan regel skulle med största säkerhet innebära ett tydligt avsteg från den aktiebolagsrättsliga princip som vi har i Sverige – den princip som innebär att aktieägare inte är personligen ansvariga för bolagets skulder. Det är förvånande att man väljer att göra ett sådant avsteg i ett sådant här sammanhang utan att ha ett vidare perspektiv på synen på aktiebolagslagen.

Direktivet kräver inte att det införs en regel om ansvarsgenombrott. Miljöansvarsutredningen har i den här delen undersökt behovet och analyserat konsekvenserna av en bestämmelse om ansvarsgenombrott på miljörättens område. Den undersökning som utredningen gjorde i form av en enkät var väldigt bred. Enkäten skickades ut till samtliga länsstyrelser och kommuner och till ett antal saneringsföretag. Enkätsvaren har inte kunnat visa på något fall av en konstaterad ansvarsflykt.

Jag kan bara konstatera att det inte finns något tydligt belägg för att en regel om ansvarsgenombrott behövs. Det skulle därför vara intressant att höra Miljöpartiets belägg för de risker för ansvarsflykt som de lyfter fram i sin motion. Var finns de? Enkäten visar på att det inte finns några sådana. Vad grundar Miljöpartiet sina påståenden om ansvarsflykt på?

Fru talman! Ibland förvånas man över oppositionens vilja att uppfinna sätt att kritisera regeringens agerande. Man anstränger sig verkligen för att hitta något att kritisera regeringen för. Ibland tycker jag att det blir lite märkligt.

Jag vill därför citera ett stycke i reservation 1 på s. 21 i betänkandet. Det står så här:

”En oroande tendens i svensk miljöpolitik de senaste åren är att man i allt högre grad nöjer sig med att införa regelverk som bestämts på EU-nivå, och att göra så i den utsträckning som där bestämts även då möjligheten att gå längre finns.”

De senaste åren, står det. Jag tolkar det som att det är flera år tillbaka. Då hade vi en annan majoritet här i landet. Jag tycker att det här faller tillbaka på dem själva. Den här reservationen är underskriven av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Det skulle vara mycket intressant om Maria Östberg Svanelind kunde redogöra för när den förra regeringen inte gick tillräckligt långt. Är det

något annat som är oroande? Är det helt enkelt så att det gick lite fort i utskottet när man skrev sina reservationer och att man inte tänkte igenom vad man skrev?

Fru talman! Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Betänkandet vi i dag debatterar skapar tydliga regler om ansvaret för allvarliga miljöskador och gör det samtidigt överskådligt utan att tumma på miljöskyddet.

I detta anförande instämde Sofia Arkelsten (m), Anita Brodén (fp), Irene Oskarsson och Sven Gunnar Persson (båda kd).

Anf. 16 BODIL CEBALLOS (mp) replik:

Fru talman! Jag har en fråga till dig som i dag representerar hela alliansen. Jag tycker att det är tråkigt att inte miljöministern är här. Jag skulle gärna vilja ställa frågor direkt till honom också.

Tycker du att det är rätt att Boliden har klarat sig undan skandalen i Coto de Doñana i Spanien? Är det inte ansvarsflykt?

Jag har skrivit en fråga till miljöministern om varför inte den som kontrollerar en verksamhet ska kunna göras ansvarig för allvarlig miljöskada. Om det hade gällt vid tidpunkten för det som hände i Spanien hade Boliden förmodligen inte kunnat komma undan. Jag har fått ett väldigt märkligt svar. Jag har fått svaret att den precisering som jag efterlyser skulle kunna få en effekt som ur miljösynpunkt är kontraproduktiv.

Vad menar regeringen med det?

När det handlar om ansvarsgenombrott stämmer det att vi vanligtvis inte har det i vår lagstiftning. I ett antal fall på det civilrättsliga området har man faktiskt haft det. Aktiebolagskommittén som utredde frågan en gång i tiden menade faktiskt att man på miljöområdet skulle kunna tänka sig en sådan lösning. Därför fick Miljöansvarsutredningen i uppdrag att se över om det var en lämplig modell för Sverige. Miljöansvarsutredningen kom fram till att man inte tyckte att det var en lämplig modell och föreslog något annat i stället. När nu regeringen inte föreslår det som Miljöansvarsutredningen, som faktiskt har satt sig in grundligt i frågan, har kommit fram till föreslår vi trots allt att vi ska gå längre än vad som bara är minimidirektiv.

Anf. 17 CLAES VÄSTERTEG (c) replik:

Fru talman! Precis som Bodil Ceballos säger finns det möjlighet att ställa frågor till ministern, vilket jag förstår att hon har gjort. Jag är inte så insatt i just den frågan och det svaret. Andreas Carlgren har säkert möjlighet att svara på den vid ett senare tillfälle, så jag vill inte kommentera just det svaret. Det är ett svar från Andreas Carlgren och regeringen, så jag tycker att den debatten ska föras med dem.

Att införa den modell som Miljöpartiet vill ha med ansvarsgenombrott skulle innebära ett tydligt avsteg från det ansvar som aktieägarna har i ett aktiebolag. Jag tror, precis som det står i betänkandet, att det skulle påverka investeringsviljan och företagsklimatet här i landet oerhört negativt.

Man har inte kunnat se i den enkät som utredningen gjorde att det finns något större behov av det. Varför då göra det här avsteget? Varför

*Ett utvidgat
miljöansvar*

ta det här steget när det inte finns något behov? Vi ska ha en stark lagstiftning vad gäller miljöskydd i Sverige, men vi ska inte ha en lagstiftning där det inte finns något behov. Det tror jag är centralt när vi arbetar med de här frågorna.

Anf. 18 BODIL CEBALLOS (mp) replik:

Fru talman! Jag konstaterar att du inte svarar på frågan om du verkligen tycker att Boliden skulle komma undan med det här. Är det inte ansvarsflykt?

Vi har motionerat om att vi vill ha en regel om ansvarsgenombrott. Vi kan också nöja oss med det som miljöutredningen föreslår eftersom det ger ett ansvar till den som finns i nästa led. Vi kan gå med på det, men ni går inte ens med på det.

Du säger att det kan störa företagsklimatet. Jag menar att det måste vara bättre för företagarna att veta vad som gäller och vad som kan hända om man gör si eller så. Det är oerhört viktigt att de som arbetar i kommunerna och på länsstyrelserna och ska ge tillstånd kan ge rätt information. Jag tror att det är bättre för företagsklimatet att våra tjänstemän har rätt information att ge.

När man mäter företagsklimatet i den mätning som Svenskt Näringsliv gör brukar man titta på myndigheternas agerande och deras information. I vår kommun har vi jobbat mycket med att bygg och miljö ska kunna ge rätt information just på grund av företagsklimatet.

Det är viktigt att ge företagarna rätt information. Det är till företagarnas fördel att de får rätt information. De ska inte i efterhand säga: Hoppсан! Jag kan faktiskt bli skadeståndsskyldig trots att jag hade lagt min miljöstörande verksamhet i ett dotterbolag som jag sedan lät gå i konkurs.

Du säger att det inte finns några behov av den här lagstiftningen. Om det inte finns ett behov av miljöansvarsdirektivet och det som krävs i det, varför är det då en prioriterad fråga i kommissionen att alla dessa delar ingår?

Anf. 19 CLAES VÄSTERTEG (c) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är tydligt vem som har ansvaret vad gäller aktiebolagssidan i den lagstiftning vi har i dag. Myndigheterna har också – när de har svarat på enkäten från utredningen – kommit till slutsatsen att det inte finns något behov. Det är kommunerna och länsstyrelserna som hanterar de här frågorna dagligen.

Jag tycker att det vore mycket märkligt om vi skulle säga: Nej, det finns ett behov. De som är ute i verksamheten gör en felaktig bedömning.

Jag lutar mig mot den enkät och den undersökning som utredningen har gjort när det gäller dessa frågor. Och där har man kommit fram till att det inte finns något behov av detta. Man upplever det inte som ett stort problem. Därför ska vi inte heller gå vidare med detta.

Men jag vill återigen säga följande: Den lagstiftning som nu görs, kompletterad med det som vi har tidigare, kommer att bidra till att vi har ett starkt miljöskydd och kommer att ha ett ännu starkare miljöskydd i framtiden.

Anf. 20 TINA EHN (mp):

Fru talman! Alliansen gör en stor poäng av att man driver miljöpolitik på EU-nivå. Men när man nu ska införliva EU:s regler om miljöansvar i svensk lag klarar man inte av att göra det på rätt sätt. Det kan bidra till att man undergräver Sveriges trovärdighet i miljöfrågor.

Regeringens företrädare plockar gärna fram sina EU-aktiviteter när de kritiseras för passivitet på hemmaplan.

Svensk miljöpolitik har alltför mycket reducerats till att man i Sverige genomför det som man har kommit överens om i Bryssel, dessvärre ofta inte ens det. Det har stockholmarna kunnat märka under våren när tillåtna halter av partiklar i luften har överskridits.

Huvudpoängen i miljöansvarsdirektivet som vi behandlar är att den som orsakar en miljöskada ska betala för att återställa miljön. Förhoppningsvis ska det ge företagen en tankeställare så att skador inte ens uppstår. Det bygger på en vedertagen princip i miljöpolitiken om att förorenaren ska betala.

EU:s direktiv ställer tydliga krav på att ansvaret ska vila på den som bedriver eller kontrollerar en verksamhet. Det är uppenbart att syftet är att förhindra att bolag smiter från sitt ansvar genom att till exempel bilda dotterbolag som saknar resurser för att ta den smällen.

Men när regeringen ska införa direktivet i svensk lag har regeln att krav ska kunna riktas mot den som kontrollerar en verksamhet fallit bort. Regeringen menar att detta skulle kunna omfattas av miljöbalken. För övrigt säger man att det skulle det vara bättre med en annan typ av regel så att också andra krav ska kunna riktas mot den som kontrollerar verksamheten. Men det skulle behöva utredas. Men regeringen avstår från att säga att man ska tillsätta någon sådan utredning.

Den utredning som finns väljer man att strunta i. Miljöansvarsutredningen hade redan avvisat regeringens argument. Utredningen skriver: För ett genomförande av direktivets miniminivå i svensk rätt synes det därför nödvändigt att uttryckligen komplettera miljöbalkens verksamhetsutövarbegrepp med direktivets kontrollbegrepp.

De borgerliga partierna i riksdagen vill inte ha en regel som gör det möjligt att rikta krav mot bakomliggande led. Miljöpartiet har föreslagit en mycket mjuk sådan regel. Den går ut på att om ett företag inte kan klara att städa upp efter sig, och om detta beror på att till exempel moderbolaget genom att utöva ett bestämmande inflytande över bolaget i avsevärd grad och på ett otillbörligt sätt bidragit till denna oförmåga, skulle upprepningsnotan kunna skickas till moderbolaget – ansvarsge-nombrott.

Inte ens en sådan mild skrivning vill nu de borgerliga partierna ställa upp på. De är rädda för att det ska skrämja bort investerare. Om en investerare skräms bort av ett sådant milt krav bör man nog se upp för den investeraren. Den som minns skandalen med BT Kemis giftdumpning i Teckomatorp kanske tycker att det är lika bra om bolaget håller sig borta.

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut skulle fattas den 14 juni.)

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 8 juni

2006/07:1321 Säkerställande av mönstrandens pålitlighet

av *Allan Widman* (fp)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:1322 Chrisgasprojektet i Värnamo

av *Carina Hägg* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:1323 Terrorstämplingen av de tamilska tigrarna och möjligheterna till fred i Sri Lanka

av *Kalle Larsson* (v)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:1324 Upphandling av vårdtjänster

av *Gunvor G Ericson* (mp)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:1325 Kränkning av internationell rätt på Guantánamo

av *Luciano Astudillo* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:1326 Uppkörning och körskolor

av *Oskar Öholm* (m)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:1327 Utrikestjänstgöring för försvarets nytexaminerade arabister

av *Allan Widman* (fp)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:1328 Medicinering inom barnomsorgen

av *Ann-Christin Ahlberg* (s)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:1329 Samvets- och religionsfrihet i demokratibiståndet

av *Lennart Sacrédeus* (kd)

till statsrådet Gunilla Carlsson (m)

2006/07:1330 Rätten till religionsbyte i Malaysia

av *Lennart Sacrédeus* (kd)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:1331 Demokratiska rättigheter i samband med beslut om sjukersättning

av *Ronny Olander* (s)

till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:1332 Frivilliga samhällsarbetare och nya skatteregler

av *Ronny Olander* (s)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:1333 Fackföreningsrörelsen i Iran

av *Ulf Holm* (mp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:1334 Arbetstillfällen i Gislaved

av *Carina Hägg* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:1335 Ams och aktörer på arbetsmarknaden

av *Elisabeth Svantesson* (m)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:1336 Irreguljära immigranternas tillgång till svensk sjukvård

av *Inger Jarl Beck* (s)
till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:1337 Tydligare redovisning av pensionsbolagens avgifter

av *Fredrik Olovsson* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:1338 Meddelarskyddet

av *Marianne Berg* (v)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:1339 Jävssituationen för tjänstemän inom Regeringskansliet

av *Ulf Holm* (mp)
till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:1340 PTS rekommendation om fastighetsboxar

av *Carl B Hamilton* (fp)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:1341 Gamla riksarkivets öde

av *Carl B Hamilton* (fp)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:1342 Framtida presstödet

av *Marianne Berg* (v)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:1343 Anställningsvillkoren inom public service

av *Marianne Berg* (v)
till kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth (m)

2006/07:1344 Ostindiefararen Götheborgs framtid

av *Eva Flyborg* (fp)
till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:1345 Fullständig sekretess för brottsutsatt kvinna och barn

av *Jan Ertsborn* (fp)
till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson (m)

2006/07:1346 Yttrandefrihetsbrott på nätet

av *Mats Johansson* (m)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 12 juni.

Prot. 2006/07:122 9 § Kammaren åtskildes kl. 10.23.
8 juni

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Beslut om motionsrätt på skrivelse	1
3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
4 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen.....	4
5 § Statens ansvar för vissa betaltjänster m.m.	4
Trafikutskottets betänkande 2006/07:TU16	4
Anf. 1 CHRISTER WINBÄCK (fp).....	4
Anf. 2 DÉSIRÉE LILJEVALL (s)	5
Anf. 3 PETER PEDERSEN (v).....	7
Anf. 4 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m)	9
Anf. 5 DÉSIRÉE LILJEVALL (s) replik	13
Anf. 6 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik	13
Anf. 7 DÉSIRÉE LILJEVALL (s) replik	13
Anf. 8 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik	13
Anf. 9 PETER PEDERSEN (v) replik.....	14
Anf. 10 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik	14
Anf. 11 PETER PEDERSEN (v) replik.....	15
Anf. 12 LISBETH GRÖNFELDT BERGMAN (m) replik	15
(Beslut skulle fattas den 14 juni.)	16
6 § Tävling med hästdjur	16
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07:MJU16	16
(Beslut skulle fattas den 14 juni.)	16
7 § Ett utvidgat miljöansvar	16
Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07:MJU17	16
Anf. 13 MARIA ÖSTBERG SVANELIND (s).....	16
Anf. 14 BODIL CEBALLOS (mp)	18
Anf. 15 CLAES VÄSTERTEG (c).....	21
Anf. 16 BODIL CEBALLOS (mp) replik	23
Anf. 17 CLAES VÄSTERTEG (c) replik	23
Anf. 18 BODIL CEBALLOS (mp) replik	24
Anf. 19 CLAES VÄSTERTEG (c) replik	24
Anf. 20 TINA EHN (mp)	25
(Beslut skulle fattas den 14 juni.)	25
8 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	26
9 § Kammaren åtskildes kl. 10.23.....	28